

“Naturak nola funtzionatzen duen ulertzen lagundu digu geologiak”

Gizakiak beti miretsi eta erabili izan du bere lurra. Noiz hasten da geologia-zientzien historia?

Hori da gure taldearen galdera nagusietako bat, geologia-zientzietako historialari batzuek diotelako geologiaren historia oso aro modernoan hasten dela, XIX. mendean, eta ikuspuntu hori nahiko onartua izan da. Ni geologiaren historialaria naiz, baina gure taldean geologoek historialari asko daude. Beraz, gure iritziz, geologia-zientzien hasiera desberdina izan daiteke. Esan dudan bezala, zientzia modernoa, garai modernoak, XIX. mendea, baina XVIII. mendeko geologo asko ditugu. Horrenbestez, esango genuke Geologia Zientziak jada definituta daudela XVIII. mendearen azken urteetan Europan.



Ezzio Vacari: Zientzia geologikoen historiaren nazioarteko batzorde lehendakaria (inhigeo).

Zer ekarpen nagusi egin dizkiote geologia-zientziek azken mendeetako eztabaida intelektualari?

Ekarpena desberdina izan daiteke. XVII. eta XVIII. mendeetan zenbait eztabaida intelektual izan ziren, eta orain, jakina, erabat aldatu dira, eta badakigu gure historia ulertzeko bi modu desberdin direla. Baina orain ere, oraintsu eta XIX. mendeaz geroztik, arazo ekologikoei eta baliabideak erabiltzeko moduarekin lotutako arazoei buruzko eztabaidak ditugu. Beraz, garai bateko geologoak erlijioaz arduratzen baziren ere, gaur egungo geologia gehiago arduratzen da gizarteaz, baliabideen erabilerarekin eta fenomeno natural bat gizartearentzako arrisku gisa ulertzearekin lotutako arazoaz, adibidez.

Zer ekarpen egin diote geologia-zientziek gure gizartearen garapenari azken mendeetan?

Naturak nola funtzionatzen duen ulertzen lagundu digu geologiak. Hasieran, garrantzitsuagoa zen fenomenoek dinamikak ulertzea, mediku batek gure gorputza aztertzen duen bezala, gure fisiologia ulertzeko. Hala ere, XIX. mendearen amaieratik aurrera, geologia ezagunagoa egin zenean, geologiari buruzko dibulgazio-liburu asko agertu ziren Frantzia, Italia... Garai horretan eta XX. mendearen gainerako garaietatik orain arte, eragin handiagoa izan zuen fenomeno horrek gizartean izan zituen ondorioetara. Beraz, perspektiba-aldaketa txiki bat dago. Gaur egungo arazoak funtsean klima-aldaketa, baliabideen arazoa... dira.

Zientzia Geologikoen Historiaren Nazioarteko Batzordeak (INHIGE0) aktiboki hartu zuen parte ekimen horretan. Zer esan nahi du lehenengo 100en aurkezpenak? Zergatik erabaki du IUGSk aurkezpen hau egitea?

Guretzat, Geologia Zientzien Historiako Batzordea garen aldetik, oso garrantzitsua da lehenengo 100 guztiak aurkezpenean parte hartzea. Proiektu honetan parte hartu nahi genuen, gure alorrean iraganen ere egiten saiatu garelako. Askok poztu nintzen ekimen honetan Geologia Zientzien Nazioarteko Elkarteak (IUGS) batzorde guztiak bildu ginenean. Halaber, uste dut aurkezpen hau baliatu nahi izan dela batzordeen arteko elkarrekin berpizteko eta gizartearekiko lotura guztiak, gure planeta kontserbadoreago bat uzteko modu bat erakusteko. Jendeak uler dezake, baina kontziente izan behar du. Jendeak bere ezagutzan inplikatu behar du.

Zer espero duzu aurkezpen honetatik?

Norabide horretan lan egiten jarraitzea espero dut. Alegia, leku edo ondare geologiko horietan bizi den jendearengan ezagutza berri bat sortzeko bidean. Izan ere, ez da nahikoa leku geologiko horiek garrantzitsuak direla esatea edota jakitea, ezinbestekoa da jabetzea leku horiek garrantzitsuak direla beren bizitzarako, planetarekin erlazionatzeko... Eta, hala, geologia ezagunagoa bihurtzen da. Potentzial handia du, geologia zientzia historikoa baita. Beraz, istorioak kontatzen ditu. Ni ere denbora luzez aritu naiz komunikazioan. Beraz, badakit ondo komunikatu daitekeela istorio polit bat kontatuz. Euskaldunek, adibidez, lekuaren garrantziaz jabetu behar dute: Zumaiako flysch-a. Eta, gero, hain zuzen ere, leku horren enbaxadore ezin hobekak izan daitezke jendea leku hori ezagutzera etor dadin konbentzitzen, eta adibidez, XVIII. mendean bizi izan zen zientzialari baten istorioa kontatzen duen ibilbidea berreraikiz Helburua litzake jendeak duela 200 urteko pertsona baten adimenarekin eta ikusmenarekin egitea ibilbidea. Haurrak, eskoletako irakasleak... datozkit burura. Izan ere, horien parte-hartzea ezinbestekoa da.

Eta zer esan nahi du IUGSren Zumaiako adierazpenak?

Ez da soilik zientzialarientzat eta historialarientzat sortutako adierazpena, baizik eta baita bertako administratzaileentzat, herrietako biztanleentzat, arduradun politikoentzat, kazetariarentzat... Hori da adierazpen honen garrantzia. Guztiontzat da. Eta, aldi berean, erakusten du Geologia Zientzien Nazioarteko Elkarteak (IUGS) oso erakunde indartsua dela helburu edo xede bat ezarri eta hura lortzeko ekimenean. Hori oso garrantzitsua da.

40 herrialde baino gehiagotako jendea bildu da ekitaldi honetan. Zer esanahi du zuretzat?

Aparteko emaitza izan da. Nire ustez, Asier Hilarioren eta ekitaldi hau antolatu duen talde osoaren saria da; izan ere, ez da erraza hainbat herrialdeetako jendea bakoitza bere tokiari buruz hitz egiten ikustea edota hau guztia antolatzeko eta liburua idazteko esaterako zein eraginkortasunez lan egin duten ikustea. Hori guztia hilabete gutxi batzuetako kontua izan da. Beraz, nik esango nuke horrek esan nahi duela pertsona horiek guztiek proiektu honetan sinesten dutela, eta halaber, proiektu hau proposatu zen moduan sinesten dutela.

THE FIRST

100

IUGS
GEOLOGICAL
HERITAGE

www.inhigeo.com